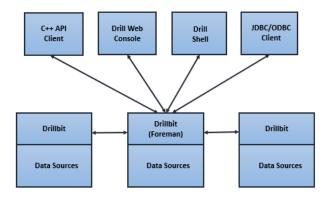
Za vajo 5 bomo uporabili naslednje tehnologije in orodja:

• Apache Drill 1.19

Opomba: Za uspešen zagon Drilla je potrebno, da v Docker kontejnerju zaženete HDFS in HBase.

1. Apache Drill

Apache Drill je odprtokodni porazdeljeni SQL povpraševalni mehanizem (angl. query engine), ki omogoča analizo velepodatkov. Za razliko od ostalih povpraševalnih mehanizmov (Hive, Presto itn.), Drill ne pričakuje vnaprej določeno podatkovno shemo, ampak temelji na JSON shemi podobni MongoDB-u. Kot ena izmed bolj pomembnih lastnosti Drilla se lahko izpostavi tudi pisanje povpraševanj z uporabo "čiste" SQL sintakse, kar pomeni, da ni potrebe po uporabi marsikaterih spremenjenih sintaks, ki temeljijo na SQL-u. Apache Drill se lahko namesti v dveh oblikah: vgrajeno (angl. embedded) in porazdeljeno (angl. distributed). Glede na to da delamo v psevdo-porazdeljenem okolju z le enim HBase procesom, nam je dovolj tudi le en Drill process, in ga bomo zato namestili v vgrajeni obliki.

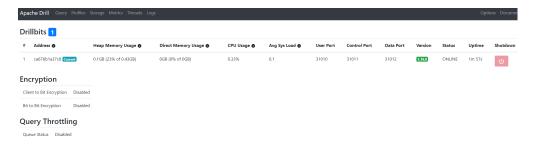
Slika 1: Arhitektura Apache Drill mehanizma.² https://drill.apache.org/docs/drill-query-execution/

Namestitev Drill-a v našem sistemu je izjemno preprosta in zelo podobna namestitvi ostalih orodij v Hadoop ekosistemu. Za izvedbo poizvedb Apache Drill uporablja orodje SQLLine temeljeno na Javi. Ko smo v Drill korenski mapi (/opt/drill), proces lahko zaženemo z ukazom:

bin/sqlline -u jdbc:drill:zk=local

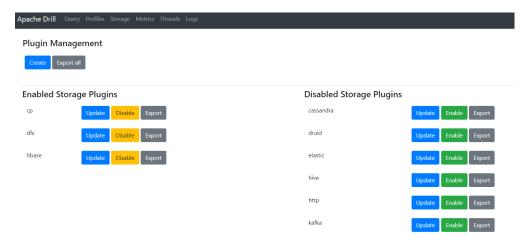
Zažene se terminal, v katerem lahko izvajamo SQL povpraševanja. V seznamu aktivnih Java procesov pa se vmes pojavi procesSqlLine.

Ko smo zagnali Apache Drill, dodatno konfiguracijo lahko izvedemo z uporabo spletne strani, ki nam bo dostopna na localhost:8047, kot prikazano na sliki 2.

Slika 2: Spletna stran za konfiguracijo Drill-a.

Pod opcijo *Storage* v meniju lahko vidimo seznam trenutno aktivnih in možnih vtičnikov za povezavo z različnimi viri podatkov (slika 3). Privzeto sta v Drill-u omogočena le *cp* in *dfs* vtičnika, oz. *cp*, ki kaže na JAR datoteke znotraj Drill poti do razredov, in *dfs*, ki kaže na lokalni datotečni sistem.

Slika 3: Seznam dostopnih vtičnikov za Drill.

Mi bomo povezali Drill na ustvarjeno HBase bazo. Zato moramo najprej na spletni strani omogočiti HBase vtičnik. Nato se ta pojavi v seznamu omogočenih vtičnikov, kot prikazano na sliki 3.

Izvedba SQL povpraševanj nad HBase bazo z uporabo Apache Drill-a

Ko želimo pisati SQL povpraševanja v Drill-u, najprej moramo določiti kateri vtičnik želimo uporabljati z ukazom USE. Mi bomo uporabljali HBase vtičnik, in to določimo z ukazom:

USE hbase;

Zdaj pa lahko preverimo, če smo se uspešno povezali na HBase, tako da poskusimo dostopiti do zapisov v HBase tabeli *offers*, ki smo jo predhodno ustvarili. **Opomba:** bodite previdni pri uporabi narekovaj, saj orodje interpretira edino narekovaje (Alt Gr + 7 pri UK razporedu tipkovnice). Zaženemo ukaz:

```
select * from 'pts:offers';
```

Rezultat tega ukaza so vrstice iz tabele v HBase bazi, kot prikazano na sliki 4, vendar so posamezne vrednosti v poljih kodirane.

apache drill (hbase)> SELECT * from `pts:offers`;			
row_key	item		rest
1	{"item id":"MQ==","item name":"TWludCBTYXVjZQ=="}	{"price":"NS4wMA=="}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
10	{"item id":"MTA=","item name":"VGFuZG9vcmkgUm90aQ=="}	{"price":"MjYuMDA="}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
100	{"item id":"MTAw","item name":"Q3Vycnk="}	{"price":"Nzk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
101	{"item_id":"MTAx","item_name":"VmluZGFsb28="}	{"price":"Nzk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
102	{"item id":"MTAy", "item name": "S29ybWEgLSBDaGlja2Vu"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
103	{"item_id":"MTAz","item_name":"Q2hpY2tlbiBUaWtrYSBNYXNhbGE="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
104	{"item_id":"MTA0","item_name":"UGF0aGlhIC0gQ2hpY2tlbiBUaWtrYQ=="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
105	{"item_id":"MTA1","item_name":"Q2hpY2tlbiBUaWtrYSBKYWxmcmV6aQ=="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
106	{"item_id":"MTA2","item_name":"TWV0aGkgLSBMYW1i"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
107	{"item id": "MTA3", "item name": "VGFuZG9vcmkgQ2hpY2tlbiAoTWFpbik="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
108	{"item_id":"MTA4","item_name":"Qmh1bmEgLSBDaGlja2Vu"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
109	{"item_id":"MTA5","item_name":"S29ybWEgLSBDaGlja2VuIFRpa2th"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest id":"MQ==","rest name":"RWwgRGlhYmxv"}
11	{"item_id":"MTE=","item_name":"UGxhaW4gTmFhbg=="}	{"price":"MjYuMDA="}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
110	{"item_id":"MTEw","item_name":"Q2hpY2tlbiBUaWtrYSAoTWFpbik="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
111	{"item_id":"MTEx","item_name":"UGFuZWVyIFRpa2thIE1hc2FsYQ=="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
112	{"item_id":"MTEy","item_name":"RHVwaWF6YSAtIENoaWNrZW4="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
113	{"item_id":"MTEz","item_name":"Qmh1bmEgLSBDaGlja2VuIFRpa2th"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
114	{"item_id":"MTE0","item_name":"UGF0aGlhIC0gTGFtYg=="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
115	{"item_id":"MTE1","item_name":"Q2hpY2tlbiBLYXJhaGk="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
116	{"item_id":"MTE2","item_name":"Qmh1bmEgLSBMYW1i"}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
117	{"item_id":"MTE3","item_name":"RGhhbnNhayAtIENoaWNrZW4gVGlra2E="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}
118	{"item_id":"MTE4","item_name":"RGhhbnNhayAtIENoaWNrZW4="}	{"price":"ODk1LjAw"}	{"rest_id":"MQ==","rest_name":"RWwgRGlhYmxv"}

Slika 4: Dostop do podatkov v HBase tabeli.

Namreč, Drill nam vrne rezultate v binarni obliki, oz. kot bajtna polja (angl. byte array), ki jih potem najprej moramo pretvoriti v UTF-8 obliko z izvajanjem ukaza. Za to uporabljamo funkcijo CONVERT_FROM, kjer kot prvi argument podamo naziv stolpca, ki ga želimo pretvoriti v obliko določeno v drugem argumentu. **Pomembno:** HBase stolpcu znotraj stolpčne družine pristopamo z uporabo t.i. "dot" notacije. Ta postopek dostopa v globino do posameznih stolpcev se imenuje "drill down".

Kot primer, če želimo izpisati cene 10 izdelkov po restavracijah, bomo izvedli naslednji ukaz:

```
CONVERT FROM(row_key,
                                                              as offer id
                                                  ) as name, CONVERT_FROM(
                          .rest.rest name,
                                    ) as item, CONVERT_FROM(`pts:offers
            .item.item_name,
o.price,
               ) as price FROM
 offer id
               name
                                   item
                                                     price
                          Mint Sauce
             El Diablo
                                                     5.00
             El Diablo
                          Tandoori Roti
                                                     26.00
 10
             El Diablo
                                                     795.00
 100
                          Curry
             El Diablo
                          Vindaloo
                                                     795.00
 101
             El Diablo
                          Korma - Chicken
 102
                                                     895.00
             El Diablo
 103
                          Chicken Tikka Masala
                                                     895.00
 104
             El Diablo
                          Pathia - Chicken Tikka
                                                     895.00
                          Chicken Tikka Jalfrezi
 105
             El Diablo
                                                     895.00
 106
             El Diablo
                          Methi - Lamb
                                                     895.00
 107
             El Diablo
                          Tandoori Chicken (Main)
                                                     895.00
10 rows selected (0.313 seconds)
```

Slika 5: Prikaz podatkov vrnjenih iz HBase-a spremenjenih v UTF-8 obliko.

Vse možnosti izvedbe SQL povpraševanj nad podatki v različnih virih lahko pogledate v uradni dokumentaciji Drill-a, ki je dostopna na https://drill.apache.org/docs/. Preverite tudi dostopne podatkovne tipe in načine njihove pretvorbe (CAST, CONVERT FROM, CONVERT TO funkcije) ter ostale SQL funkcije.

Razen osnovnega dostopa do podatkov v HBase-u, Apache Drill nam omogoča tudi uporabo različnih SQL funkcij nad podatkimi. Kot primer, lahko napišemo SQL povpraševanje, ki nam vrne povprečno ceno izdelkov po posameznih restavracijah (seveda, upoštevajoč pretvorbo tipov podatkov):

```
SELECT CONVERT_FROM('pts:offers'.rest.rest_name, 'UTF8') as restaurant,
         AVG(CAST(CONVERT_FROM('pts:offers'.o.price, 'UTF8') AS DECIMAL(6,2))) AS avg_price
FROM 'pts:offers'
GROUP BY restaurant;
```

Za to povpraševanje lahko uporabimo SQL AVG() funkcijo, ki združi posamezne cene za vsako restavracijo. Poskusite napisati SQL povpraševanje, ki bo vrnilo najcenejša izdelka (skupaj z njuno ceno) v posamezni restavraciji.

Slika 6: Prikaz povprečne cene izdelkov v restavracijah.

Opomba: Apache Drill terminal lahko zaprete z ukazom !quit.